

og Indøvelse mundtlig og skriftlig i Modersmaalets Brug. Seminarieforstanderen ønsker derfor, at Vægten i Danskundervisningen skal lægges mere paa Læsning og Litteraturkundskab og mindre paa Sproglære og Analyse. Den nuværende Konsulent for Folkeskolen, som den Gang var Seminarieforstander i Ranum, udtalte sig paa samme Maade, selv om Udtalelserne er holdt i en anden Tone: I de to første Aar er Eleven, skriver Forstanderen, næsten udelukkende beskæftiget med at øve sig i den danske Seminarister forbeholdne Kunst til analysere, og Forstanderen spotter nu Analysen og kræver i Stedet for mere Læsning og Litteraturkundskab.

Lad os da nu se, hvad der, efter at det for Grundtvigs og Kolds Ideer saa begejstrede Venstre har været ved Magten i saa mange Aar, og efter at daværende Forstander i Ranum i 1903 var blevet gjort til Konsulent for Folkeskolen og til Formand for Censorerne, er sket med denne Prøve i Dansk til første Del. Trods det, at Bekendtgørelsen af 1894 havde sat Oplæsningen først og havde sagt, at denne skulde være baade forstandig og tydelig, og havde givet den en væsentlig Indflydelse paa Karakteren, havde den altsaa ikke kunnet hævde sig overfor Sproglæren og Analysen. Eksamensbørdet krævede Hovedvægten lagt paa Analysen, og derfor blev de unges Tid optaget af Indøvelse i en Analyse, der kun vakte forstandige Menneskers Spot, og først i det sidste Aar, hvis Undervisningstid kun er 8 Måned, bliver vore vordende Lærere indøvet i Litteratur og Litteraturhistorie.

Jeg skal nu oplæse for det høje Ting den Bestemmelse, der nu gælder vedrørende Lærerekskens første Del i Dansk. Den er underskrevet af Kolds og Grundtvigs Discipel, Højskolemanden, min Forløber Jacob Appel. Den lyder saaledes: „Prøven omfatter Analyse og et selvstændigt Spørgsmaal i Grammatik. Hver Eksaminand prøves desuden i Oplæsning af et Stykke Prosa og et Stykke Poesi, og ved Karaktergivningen tages ogsaa Hensyn til Udfaldet af denne Prøve.“ Jeg tror, at disse Ord virker saa stærkt ved deres egen Forfærdelighed, at der ikke er Trang til mange Kommentarer. Saa ringe er Oplæsningen af Modersmaalet blevet stillet, skønt man allerede i 1899 havde Sans for, at den burde stilles bedre, at den overhovedet ikke i de Udtalelser, som jeg har faaet fra Seminarierne, omtales som en Disciplin indenfor Faget Dansk. Hvorledes skulde ogsaa en Lærer kunne

forsvare at „spilde“ sine Elevers Tid paa en Disciplin, der ingen Rolle spiller ved Karaktergivningen?

Jeg skal nu oplæse enkelte af de Udtalelser, der er sendt Ministeriet angaaende Dansk til første Del. En Lærer fra Jelling skriver: „Den nuværende Ordning stiller Krav om en Mængde udenadlærte grammatiske Regler og Enkeltheder, som Eleverne nøjsommeligt maa fylde deres Hukommelse med, men som hurtigt glemmes.“ En anden skriver: „Den gammel-dags overdrevne Tendens til at ville forklare eller navngive enhver Specialitet og Finesse i Udtryksform eller Konstruktion bør modarbejdes. Det er ganske uforholdent, at ethvert Udtryk i en Sætning skal kunne forklares.“ Om Dansk ved anden Del føjes der til: „Der medgaar nu til betydningløse Enkeltheder i Litteraturhistorien en urimelig Tid, der tillige fremmer den Træning i Udenadslæren, Terperi, der vistnok er Seminarieundervisningens Hovedskavank.“ En tredje skriver: „Dansk Litteraturhistorie og Litteraturkundskab har alt for ringe Plads. Det er ganske urimeligt, at der er to Aars Forberedelse til Prøven i sproglig Dansk, det vil sige Grammatik og Analyse, og kun eet Aar til det store Fag Litteraturhistorie og Litteraturkundskab. Ganske vist kan enkelte Timer af de to første Aar benyttes til Litteraturlæsning, men det bliver vist sjældent til ret meget, navnlig ikke i anden Klasse. Det er underligt at forlange Kendskab til alle Titlerne f. Eks. paa Ewalds Dramaer — dette er — følger Læreren til — et Eksamensspørgsmaal —, hvoraf Seminarieeleverne allerhøjest har læst „Fiskerne“, og saa fritage dem for at kende Jakob Knudsen og Johs. V. Jensen. Ved Eksaminationen burde Seminarieeleverne prøves baade i Litteraturhistorie og Litteraturkundskab samt Oplæsning. Den nuværende Praksis med saakaldt „Gengivelse“ af et Digt eller et Prosastykke forekommer mig uheldig og bør afskaffes.“

Denne sidste Udtalelse, at der fordres Gengivelse af et Stykke Prosa eller Poesi ved Eksamensbørdet i Stedet for Oplæsning af det, forklarer mig, hvad en Lærer har skrevet til mig, at han paa Seminariet saa godt som ingen Litteratur har læst, men at han endnu har Kollegiehæfter med dikteret Indhold af Værkerne med enkelte ordrette Sentenser, som Læreren vidste, at Censor vilde spørge om til Eksamen. En saadan Dom over Seminarieundervisningen er allerede tidligere forebragt Ministeriet fra Seminariernes Side, men der foreligger